

การวิเคราะห์การให้บริการข่าวของสำนักข่าวไทย : ทศนะจากนักหนังสือพิมพ์ผู้ใช้บริการ

นางสาวศิริวรรณ นิมนต์จันทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาการสื่อสารมวลชน

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-174-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018121

i 15213 78x

AN ANALYSIS OF NEWS SERVICE OF THE THAI NEWS AGENCY :
VIEWPOINTS FROM JOURNALISTS WHO USE IT

Miss Siriwan Pimjun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Mass Communication
Graduate School
Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-174-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์การให้บริการชาวของสำนักข่าวไทย : ทศนะจาก
นักหนังสือพิมพ์ผู้ใช้บริการ

โดย

นางสาวศิริวรรณ พิมพ์จันทร์

ภาควิชา

การสื่อสารมวลชน

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริภายะ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อำนวยให้นำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

ดร.ธรรมา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ดร.ธีรภัทร

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชวัญเรือน กิติวัฒน์)

ดร.ศิริชัย

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริภายะ)

ดร.เกริกไกร

..... กรรมการ
(นายเกริกไกร จีระแพทย์)

ศิริวรรณ พิมพ์จันทร์ : การวิเคราะห์การให้บริการข่าวของสำนักข่าวไทย : ทศนะจากนักหนังสือพิมพ์ผู้ใช้บริการ (AN ANALYSIS OF NEWS SERVICE OF THE THAI NEWS AGENCY : VIEWPOINTS FROM JOURNALISTS WHO USE IT) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร. ศิริชัย ศิริกาณะ, 203 หน้า. ISBN 974-581-174-2

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์การให้บริการข่าวของสำนักข่าวไทยโดยศึกษาจากทัศนะของนักหนังสือพิมพ์ผู้ใช้บริการนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะการให้บริการข่าวของสำนักข่าวไทย และลักษณะการให้บริการที่นักหนังสือพิมพ์คาดหวังจากสำนักข่าวไทย รวมทั้งเพื่อเป็นแนวทางให้สำนักข่าวไทยได้ปรับปรุงการให้บริการเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภคด้วยวิธีการเชิงการตลาด

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับแหล่งข้อมูลบุคคล 2 กลุ่มคือ ผู้บริหารของสำนักข่าวไทยและนักหนังสือพิมพ์ผู้ใช้บริการข่าวของสำนักข่าวไทย เพื่อหาคำตอบสำหรับประเด็นการบริหารองค์กรและการดำเนินงานของสำนักข่าวไทย ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อคุณภาพข่าวที่นำเสนอ การให้บริการข่าว และการกำหนดราคาของเอกสารข่าวของสำนักข่าวไทย

จากผลการศึกษาที่ได้ พบว่านักหนังสือพิมพ์เห็นว่าคุณภาพข่าวของสำนักข่าวไทยเท่าที่ปรากฏออกมายังไม่เป็นที่น่าพอใจนัก เนื่องจากสำนักข่าวไทยเป็นองค์กรของรัฐ มีการบริหารงาน การบังคับบัญชาตามระบบราชการ และมีอิทธิพลจากผู้บริหารหรือนักการเมืองเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมด้วย จึงทำให้การนำเสนอข่าวส่วนใหญ่มุ่งสนับสนุนการทำงานของรัฐบาลหรือบุคคลบางกลุ่ม และคุณภาพข่าวของสำนักข่าวไทยเองก็มีไม่มากนักในแง่ของการเจาะลึก นอกจากนั้นยังพบว่า สำนักข่าวไทยมีข้อบกพร่องในการจัดส่งเอกสารข่าวให้ลูกค้าด้วยการใช้รถจักรยานยนต์ ซึ่งบริการได้ช้ามาก ไม่ทันต่อการนำไปใช้งาน ซึ่งผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นว่าเป็นความล่าช้าที่เกิดขึ้นทั้งจากกระบวนการทำข่าวและการส่งข่าวด้วย ส่วนประเด็นการกำหนดราคาค่าสมาชิกของเอกสารข่าวนั้น ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่าอัตราที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ยังพอรับได้ แต่อาจเล็กรับในอนาคตหากมีการขึ้นราคาค่าสมาชิกในขณะที่การให้บริการยังเหมือนเดิม หรือสื่อมวลชนเองมีความจำเป็นในการใช้ข่าวของสำนักข่าวไทยน้อยลง

ภาควิชา ..... การสื่อสารมวลชน .....
สาขาวิชา ..... การสื่อสารมวลชน .....
ปีการศึกษา 2534 .....

ลายมือชื่อนิติ ....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม ..... — .....

C050074 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD : NEWS SERVICE/THAI NEWS AGENCY

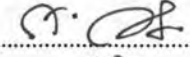
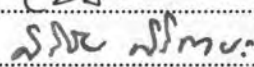
SIRIWAN PIMJUN : AN ANALYSIS OF NEWS SERVICE OF THE THAI NEWS AGENCY
: VIEWPOINTS FROM JOURNALISTS WHO USE IT. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.
SIRICHAI SIRIKAYA, Ph.d. 203 pp. ISBN 974-581-174-2

The purpose of this study is to analyze the features of services rendered by the Thai News Agency (TNA) in comparison to the expectation of journalists towards those services. The finding in this study can also be used as guidelines for improvement of TNA's operation to suit with the needs of its consumers by means of marketing devices.

This study has been conducted in form of qualitative research. Top executives of TNA as well as users of TNA's services have contributed their point-of-views in depth interviews. The results of which are to provide answers concerning administration and operation of TNA effecting quality of released news, news services, and pricing of TNA's news bulletin.

As for viewpoints of journalists, it has been concluded that news released from TNA does not meet satisfactory standard with regards to quality of the news. This is due to TNA's administration which follows rules and regulations of government organization. Influence of higher authorities in the government and politicians also spreads over and becomes limitation to operation freedom of TNA. Consequently, news from TNA tend to support government activities and some specific power groups. Moreover, the quality of the news is insufficient with regards to probing insideness of the events. News of TNA is also found to be late due to releasing processes. Cost of the news is, however, acceptable at present but may cause withdrawal of subscriptions in the future if services remain unimproved. The consumers as a whole may incline to continue using services of TNA.

ภาควิชา ..... การสื่อสารมวลชน .....
สาขาวิชา ..... การสื่อสารมวลชน .....
ปีการศึกษา ..... 2534 .....

ลายมือชื่อนิติ ....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ..... — .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ต่อการวิจัยด้วยดีมาโดยตลอด และด้วยความกรุณาแจ้งจากท่านรองปลัดกระทรวงพาณิชย์ นายเกริกไกร จีระแพทย์ ที่ได้ให้เกียรติเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งได้กรุณาชี้แนะข้อมูลตลอดจนข้อคิดเห็นที่ดียิ่งต่องานวิจัยนี้

นอกจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 2 ท่านนี้แล้ว ผู้วิจัยยังได้รับกำลังใจและความช่วยเหลืออย่างมากจากบิดา-มารดา และบุคคลท่านอื่นที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จในการทำงานครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ศิริวรรณ พิมพ์จันทร์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาในการวิจัย.....	13
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	13
ขอบเขตของการวิจัย.....	13
ข้อสันนิษฐานของการวิจัย.....	14
นิยามศัพท์.....	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	15
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
ความเป็นทวิสัย.....	16
แนวคิดผู้เฝ้าประตู.....	17
แนวคิดการกำหนดประเด็นการรับรู้ข่าวสาร.....	18
แนวคิดในการพิจารณาการกระจายผลิตภัณฑ์ การผลิต และการกำหนดราคาของผลิตภัณฑ์ทางด้านสื่อมวลชน.....	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	29
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา.....	29
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล.....	34

4	การดำเนินงานและการให้บริการข้าวของสำนักข้าวไทย.....	36
	นโยบายในการดำเนินงานของสำนักข้าวไทย.....	39
	การดำเนินงานด้านข้าวของสำนักข้าวไทย.....	42
	สำนักข้าวไทยในช่วงเริ่มดำเนินงาน.....	44
	การดำเนินงานของสำนักข้าวไทยในปัจจุบัน.....	46
	แผนการดำเนินงานของสำนักข้าวไทยในอนาคต.....	53
	สภาวะทางการเงิน.....	55
	การดำเนินงานด้านบุคลากร.....	56
5	ทัศนะของนักหนังสือพิมพ์ที่มีต่อคุณภาพข้าวของสำนักข้าวไทย.....	58
	ความสัมพันธ์กับแหล่งข้าว.....	58
	ความมีอิสระในการทำข่าวและการดำเนินงาน.....	61
	สำนักข้าวไทยกับบทบาทในการช่วยเหลือคลายวิกฤตการณ์	
	ทางการเมือง.....	65
	สำนักข้าวไทยกับการเป็นกระบอกเสียงให้รัฐบาล.....	66
	การอ้างสำนักข้าวไทยเป็นแหล่งข่าว.....	68
	ความน่าเชื่อถือของข่าวจากสำนักข้าวไทย.....	70
	ลักษณะและการนำเสนอข่าวของสำนักข้าวไทย.....	71
	ข้อเสนอแนะด้านการบริหารองค์กรและการดำเนินงาน.....	74
	ข้อเสนอแนะด้านเนื้อหาและลักษณะการนำเสนอข่าว.....	77
6	ทัศนะของนักหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการให้บริการข้าวของสำนักข้าวไทย.....	80
	เหตุผลในการบอกรับเอกสารข่าวและลักษณะการนำข่าวไปใช้....	81
	ประเภทของข่าวที่นำไปใช้.....	83
	การให้บริการส่งข่าวด้วยรถจักรยานยนต์.....	84
	การให้บริการส่งข่าวด้วยวิธีอื่น.....	87
	การให้บริการข่าว.....	88

บทที่	หน้า
ระบบการจัดเก็บเงินค่าสมาชิก.....	89
ข้อเสนอแนะด้านการให้บริการ.....	90
7 ทัศนะของนักหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการกำหนดราคาค่าสมาชิก ของเอกสารข่าวของสำนักข่าวไทย.....	92
ความคืบหน้าในการบอกรับเอกสารข่าวเมื่อเปรียบเทียบกับ อัตราค่าสมาชิกที่ต้องจ่าย.....	92
การตัดสินใจบอกรับต่อหรือเลิกรับเอกสารข่าวในอนาคต.....	95
8 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	97
บรรณานุกรม.....	101
ภาคผนวก.....	106
ก คำให้สัมภาษณ์ของนักหนังสือพิมพ์ผู้ใช้บริการข่าว ของสำนักข่าวไทย.....	107
ข ตัวอย่างเอกสารข่าวของสำนักข่าวไทย.....	136
ค แผนการขยายเครือข่ายข่าวสารด้านวิทยุกระจายเสียง ของ อ.ส.ม.ท. ระหว่างปี 2534-2538.....	202
ประวัติผู้เขียน.....	203

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	การแบ่งสายงานของสำนักข่าวไทยเมื่อเริ่มดำเนินการ ซึ่งในขณะนั้นใช้ชื่อว่าสำนักข่าวแห่งชาติ.....	45
2	สายทางเดินงานแปลข่าวต่างประเทศ.....	48